

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 5904/2022
08.06.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Гордане Комненић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца Републике Србије, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, коју заступа Државно правобранилаштво - Одељење у Суботици, против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Зоран Рибаров, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2360/21 од 23.02.2022. године, у седници одржаној 08.06.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2360/21 од 23.02.2022. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Сенти П 111/20 од 20.05.2021. године, ставом првим изреке, одлучено је да се тужбени захтев тужиоца делимично усваја. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу исплати на име доспеле, а неизмирене накнаде за коришћење пољопривредног земљишта у државној својини за 2011/2012 економску годину динарску противвредност 36.563,25 евра, обрачунату по средњем курсу НБС на дан 20.08.2012. године, са припадајућом каматом коју прописује Централна Европска банка, почев од 21.08.2012. године, па до исплате, у динарској противвредности по курсу који у моменту плаћања обрачунава НБС. Ставом трећим изреке, тужбени захтев тужиоца изнад досуђеног износа до износа од 73.126,50 евра у динарској противвредности је одбијен. Ставом четвртим изреке, компензациони приговор туженог од 06.11.2012. године, ради исплате претрпљене штете услед немогућности предузимања радњи у оптималним агротехничким роковима у сезони 2010.година, због немогућности остваривања права на подстицаје и субвенције током 3 агро-економске године и на основу претрпљене штете и изгубљене добити за 2012/2013 агро-економску годину, је одбијен. Ставом петим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 331.500,00 динара.

Апелациони суд у Новом Саду је, пресудом Гж 2360/21 од 23.02.2022. године, ставом првим изреке, жалбу туженог одбио, а жалбу тужиоца делимично усвојио, делимично одбио, па је пресуда Основног суда у Сенти П 111/20 од 25.05.2021. године преиначена, тако што је обавезан тужени да тужиоцу исплати износ од још 16.967 евра, укупно 53.530,25 евра и то са каматом коју прописује Централна Европска банка од

21.08.2012. године до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године до исплате, са законском затезном каматом, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, одбијен је тужбени захтев за плаћање динарске противвредности досуђеног износа од 36.563,25 евра обрачунатог по средњем курсу НБС на дан 20.08.2012. године, док је у преосталом непреиначеном делу пресуда потврђена. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове жалбеног поступка у износу од 33.000,00 динара. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев туженог за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је изјавио благовремену ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, на основу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/11 ... 18/20) и утврдио да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Ревидент у ревизији указује да је Основни суд одлучивао у правној ствари чија је вредност већа од прописане ревизијске вредности (40.000 евра), након спајања парница по две поднете тужбе тужиоца, што представља садржај битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 4. Закона о парничном поступку. Међутим та битна повреда није разлог због ког ревизија може да се изјави, у смислу одредбе члана 407. став 1. тачка 2. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, тужени је учествовао у поступку по огласу расписаном од стране СО Сента, за давање у трогодишњи закуп пољопривредног земљишта у друштвеној својини, тако што је понудио највишу цену за земљиште од 419,67 евра по хектару, укупно 35.563,25 евра годишње, за укупну површину од 87 ха 12 а 38 м2 (парцеле бр. ..., ..., .. и .. КО ...). На предлог Комисије за спровођење поступка јавног надметања за давање у закуп пољопривредног земљишта у државној својини, председник Општине Сента је донео Одлуку од 28.03.2011. године, о давању у закуп пољопривредног земљишта у државној својини туженом на период од 3 године. Против те Одлуке жалбу је изјавио СЗ ТР "Жито", а Покрајински секретаријат за пољопривреду, шумарство и водопривреду је 23.03.2012. године донео решење којим је жалбу одбио. Тужени није закључио уговор о закупу пољопривредног земљишта у државној својини са Министром пољопривреде, на начин предвиђен тачком 4. Одлуке председника Општине Сента, пошто је жалба изјављена против те одлуке имала суспензивно дејство. Међутим, одмах по доношењу Одлуке о давању у закуп пољопривредног земљишта у државној својини од 28.03.2011. године, тужени је ступио у посед предметног пољопривредног земљишта и започео његову обраду, тако што је године 2010/2011 обрадио до 40 хектара пољопривредног земљишта у државној својини. Наредне сезоне 2011/2012 годину, тужени је, такође без закљученог уговора са Министарством пољопривреде, обрадио укупну површину од 87 ха 12 а 38 м2, како је констатовано записником о извршеном инспекцијском прегледу Републичке пољопривредне инспекције. За обе економске године коришћења земљишта у државној својини, тужени није платио закупнину, а није ни прихватио да потпише понуђено вансудско поравнање о плаћању накнаде за економске 2010/2011 и 2011/2012 годину, у

висини излицитиране закупнине од 419,67 евра по хектару. Министарство финансија, Управа за трезор је, 08.10.2012. године, донело решење бр. 320-2-94/12-001 којим је утврдило пасиван статус пољопривредног газдинства носиоца АА, почев од 08.10.2012. године у трајању од 3 године, због чега пољопривредно газдинство није могло да остварује мере подстицаја развоја пољопривредне производње на које би имало право према важећим прописима. Жалба туженог против овог решења је одбијена, па је против коначног решења тужени поднео тужбу Управном суду који је, пресудом од 09.10.2014. године, његову тужбу уважио и укинуо решење Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде од 29.01.2013. године, а предмет вратио на поновни поступак. У поновљеном поступку, Министарство финансија, Управа за трезор је 23.12.2014. године донела решење бр. 320-2-94-2/12-001 о пасивном статусу пољопривредног газдинства носиоца АА, почев од 08.10.2012. године у трајању од три године, а решењем Министарства пољопривреде и заштите животне средине од 01.02.2016. године жалба туженог изјављена против решења од 23.12.2014. године је одбијена. Тужени је тужбом иницирао управни спор који није окончан.

Код овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиоца делимично усвојио обавезујући туженог да му исплати на име доспеле а неизмирене накнаде за коришћење пољопривредног земљишта у државној својини за 2011/2012 економску годину динарску противвредност 36.563,25 евра, обрачунату по средњем курсу НБС на дан 20.08.2012. године, са припадајућом каматом коју прописује Централна Европска банка, почев од 21.08.2012. године па до исплате, у динарској противвредности по курсу који у моменту плаћања обрачунава НБС, док је за економску 2010/2011 годину, тужбени захтев тужиоца одбио, јер он није доказао коју је површину пољопривредног земљишта у току те економске године тужени обрадио.

Другостепени суд је, делимично усвајајући жалбу тужиоца, преиначио првостепену пресуду обавезивањем туженог да тужиоцу исплати износ од још 16.967 евра, укупно 53.530,25 евра, са каматом коју прописује Централна Европска банка од 21.08.2012. године до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године до исплате, са законском затезном каматом, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, док је у преосталом непреиначеном делу првостепену пресуду потврдио, имајући у виду да је тужени, у свом исказу, признао чињеницу да је економске 2010/2011 године обрадио пољопривредно земљиште у државној својини у површини до 40 хектара, а што је потврдио и сведок ББ, тадашњи законски заступник СЗ ТР "Жито", чији је исказ првостепени суд ценио на основу одредбе члана 8. Закона о парничном поступку, прихватио га и утврдио релевантно чињенично стање. На основу вредности излицитиране закупнине за конкретно пољопривредно земљиште у износу од 419,67 евра по хектару, другостепени суд је утврдио износ од 16.967 евра, који је тужени дужан да тужиоцу исплати за економску 2010/2011 годину, у динарској противвредности, на основу одредбе члана 395. Закона о облигационим односима, са каматом на основу Закона о затезној камати, који је ступио на снагу 25.12.2012. године ("Службени гласник РС", бр. 119/2012). Компензациони приговор туженог је одбијен, имајући у виду да је пасивни статус његовог пољопривредног газдинства утврђен коначном одлуком надлежног државног органа, јер је тужени поступао супротно одредбама тада важећег Правилника о начину и условима уписа и вођења регистра пољопривредних газдинстава, обрасцима захтева за упис и промену података и прилога, документацији која се прилаже уз захтев, начину чувања података, као и о

условима за пасивни статус пољопривредног газдинства, пошто је у производној 2010/2011 години и 2011/2012 години користио пољопривредно земљиште у државној својини без правног основа, односно без закљученог уговора о закупу са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде, а одбио да потпише понуђено вансудско поравнање којим би било решено питање накнаде за коришћење пољопривредног земљишта у државној својини у спорним економским годинама, на основу одредбе члана 62. став 3. Закона о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", бр. 62/2006...41/2009).

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 66. став 1. Закона о пољопривредном земљишту, прописано је да на основу одлуке о давању у закуп пољопривредног земљишта у државној својини, а по извршеној уплати закупнине постигнуте на јавном надметању, односно по праву првенства закупа и праву пречег закупа и достављању средстава обезбеђења за вишегодишње уговоре, министарство и купац закључују уговор о закупу пољопривредног земљишта у државној својини. Садржај уговора из става 1. тог члана Закона, прописан је ставом 2. одредбе члана 66. Закона о пољопривредном земљишту. На основу одредбе члана 62. став 3., истог Закона, право закупа пољопривредног земљишта у државној својини немају правна и физичка лица уписана у Регистар пољопривредних газдинстава која су: 1) у пасивном статусу; 5) бесправно користила пољопривредно земљиште у државној својини.

Употребљавање туђе ствари у своју корист прописано је одредбом члана 219. Закона о облигационим односима, тако што кад је неко туђу ствар употребио у своју корист ималац може захтевати, независно од права на накнаду штете или у одсуству ове, да му овај накнади корист коју је имао од употребе.

У конкретном случају, тужени је током економске 2010/2011 годину обрадио до 40 хектара, а током 2011/2012 економске године 87 хектара 12 ари и 38 м², пољопривредног земљишта у државној својини, без закљученог уговора о закупу пољопривредног земљишта у државној својини са министром пољопривреде и одбио да потпише понуђено вансудско поравнање, којим би било решено питање накнаде за коришћење тог земљишта, па је дужан да тужиоцу накнади корист коју је имао од употребе њеног земљишта према вредности излицитиране закупнине за то земљиште од 419,67 евра по хектару. Компензациони приговор туженог који је заснован на његовој тврдњи о незаконитој и неправилној одлуци у погледу увођења његовог пољопривредног газдинства у пасивни статус и евентуално насталој штети, је неоснован, пошто је пасивни статус пољопривредног газдинства туженог утврђен коначном одлуком надлежног државног органа, на основу чињенице да је тужени поступао противправно јер је у производној 2010/2011 година и 2011/2012 година користио пољопривредно земљиште у државној својини без правног основа, односно без закљученог уговора о закупу са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде и одбио да потпише понуђено вансудско поравнање којим би било решено питање накнаде за коришћење пољопривредног земљишта у државној својини у тим економским годинама.

Наводима ревизије туженог о томе да су Законом о пољопривредном земљишту јасно дефинисани рокови у којима је требало да се оконча јавно надметање, а да је тужилац повредио те рокове и процедуру поступка јавног надметања, те да ни једно лице на територији Општине Сента није имало закључен уговор о закупу у 2011. години, не доводи се у сумњу правилност побијане пресуде. Основ за коришћење предметног земљишта у државној својини је уговор о закупу пољопривредног земљишта у државној својини који закључују надлежно министарство и лице коме је одлуком председника општине дато у закуп пољопривредно земљиште у државној својини, пошто се тим уговором регулишу међусобна права и обавезе уговорних страна, након чега се стичу услови за увођење у посед пољопривредног земљишта у државној својини које је дато у закуп. Пошто тужени такав уговор није закључио у погледу предметног земљишта, следи да је дужан да тужиоцу исплати предметну накнаду. Основ за увођење у посед није Одлука о давању у закуп пољопривредног земљишта у државној својини, коју је председник општине Сента донео 28.03.2011. године, већ уговор који у овом случају није закључен. То значи да је тужени бесправно користио пољопривредно земљиште у државној својини у спорном периоду па неосновано указује на погрешну примену материјалног права.

Правилна је и одлука о трошковима парничног поступка, јер је донета правилном применом одредбе члана 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку.

Из наведених разлога, Врховни касациони суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**